

Tapio Siirilä

Lausunto

05.07.2024

Asia: VN/7491/2024

Vanhojen metsien kriteerit Suomessa

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

SUOMEN KOMMUNISTINEN PUOLUE

TaSi 29.6.2024

YMPÄRISTÖRYHMÄ

LAUSUNTO: Vanhojen metsien kriteerit Suomessa

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/7491/2024

LISÄÄ METSIÄ ON SAATAVA SUOJELUN PIIRIIN

Ympäristöministeriö on julkaissut OrponPurran hallituksen esityksen vanhojen metsien kriteereiksi lausuntoja varten (<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=ea3f3238-5483-4954-9100-0f464b874258>)

Yhdymme ympäristöjärjestöjen kritiikkiin

Suomen kommunistisen puolueen ympäristöryhmä yhtyy ympäristöjärjestöjen kritiikkiin (katso <https://www.sll.fi/2024/06/11/historiallista-vain-vastuun-pakoilu-ymparistojarjestot-tyrmistyivat-hallituksen-metsalinjauksista/>)

Haluamme erityisesti korostaa seuraavia järjestöjen kritiikissä esitettyjä kohtia:

- ☐ Luonnonmetsien määrä Suomessa hupenee nyt entisestään, kun vanhoja metsiä jätetään hakkuiden piiriin.
- ☐ Orpon hallituksen linjauksia on aitojen suojelutavoitteiden sijaan ohjannut pyrkimys välttää metsien suojelua.
- ☐ Ellei esitystä korjata, hallituksen suojelutoimet jäävät täydeksi vedätykseksi. Ensin tehdään kriteerit, jotka tunnistaisivat lähinnä satumetsät. Esitys alleviivaa, miten valtavia kokonaisuuksia tiukan suojelun ulkopuolelle aiotaan jättää. Epäselväksi jää, lisääntyykö kaiken tämän teatterin jälkeen tosiasiallinen suojelupinta-ala lainkaan. Kärsijänä tässä poliittisessa pelissä on Suomen korvaamaton luonto.
- ☐ Pinta-ala on käsittämättömän pieni ja kattaa vain murto-osan niistä alue-ekologisesta verkostosta löytyvistä luontokohteista, jotka Suomen ympäristökeskuksen arvion mukaan täyttävät vanhojen metsien tai luonnonmetsien määritelmät ja tulisi siksi siirtää suoraan tiukkaan suojeluun. Pelkästään aarniometsäkuvioissa, hakkuiden ulkopuolella mutta ilman tiukan suojelun turvaa, on tällaisia metsiä 259 000 hehtaaria. Lisää löytyy muista metsäisistä luontokohteista sekä luontaistalousalueilta. Tämä tarkoittaa sitä, että koko hallituksen suojelutavoite (80 000–90 000 hehtaaria) täytyy tarvittaessa ilman, että tosiasiallinen suojelupinta-ala kasvaa yhtään.
- ☐ Vanhoja metsiä on jäljellä enää vähäisiä rippeitä, meillä ei ole varaa menettää niistä yhtäkään. Silti näin nyt käy. Vanhojen metsien määrä hupenee entisestään, kun niitä rajataan kriteerien ulkopuolelle.
- ☐ Suomeakin sitovan EU:n biodiversiteettistrategian mukaan kaikki luonnontilaiset metsät ja vanhat metsät tulee suojella ja toimeenpanoa varten on laadittava tiedepohjaiset kriteerit. Hallituksen nyt esittämät kriteerit eivät vastaa asetettua tavoitetta ja niiden laadinnassa on ohitettu kaikki aiemmat Suomessa käytössä olleet kriteerit vanhojen metsien suojelemiseksi.
- ☐ Yksityismailla vanhojen metsien suojelupäätöksen piiriin on otettava METSO-ohjelman I-luokan kriteerit täyttävät metsät ja näin ollen hallituksen tulisikin lisätä tuntuvasti suojelurahoitusta, ja kohdentaa kattavasti viestintää metsien omistajille kannustaakseen näiden metsien suojeluun vapaaehtoisesti.
- ☐ Hallitus ei ole valmistellut suojelupäätöstä ja valtion metsien kartoitusta läpinäkyvästi, vaikka näin on julkisesti luvattu. Myös EU:n komissio edellyttää biodiversiteettistrategian toimeenpanolta läpinäkyvyyttä.
- ☐ Metsähallitus ei ole luovuttanut valtionmaiden metsävaratietoa ympäristöhallinnon käytettäväksi, mikä tekee valtionmaiden suojelusuunnittelusta ja vaikuttavuuden arvioinnista vaikeaa. Parhaillaan Metsähallituksen oma kartoitus on jo käynnissä ilman, että kartoitukseen valittavat metsät, kartoituksen valintaperusteet ja inventointiohjeet olisivat julkisesti tiedossa.

Kansainväliset sitoumukset velvoittavat

Suomi on sitoutunut kansainvälisiin sopimuksiin, kuten EU:n biodiversiteettistrategiaan ja YK:n luontokokouksessa vuonna 2022 sovittuihin Kunmingin-Montrealin luontotavoitteisiin. Näiden mukaan vuoteen 2030 mennessä

- ☐ vähintään 30 prosenttia maa-alueista ja 30 prosenttia merialueista pitää asettaa tehokkaaseen suojeluun.
- ☐ vähintään 30 prosenttia heikennettyjen luontotyyppien pinta-alasta pitää ennallistaa.

Hallitusohjelman kirjaukset on toteutettava

Hallituksen ohjelmassa todetaan muun muassa seuraavaa:

- ☐ Luonnon monimuotoisuutta vahvistetaan, luontokatoa torjutaan ja luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen pysäytetään yhteistyöllä.
- ☐ Yhteiskunnan toiminta käännetään luontoposiitiviseksi ja hallitus tekee positiivisista vaikutuksista luontoon vientituotteen Suomelle.

Ehdotetut vanhojen metsien tarkoituksellisesti järjettömän ahtaiksi määritetyt kriteerit ovat täysin vastakkaiset näille ohjelman kirjauksille.

Luontopaneelin esitykset on toteutettava

Suomen luontopaneeli julkaisi vuoden 2023 lopulla raporttinsa ”SUOMEN LUONNON TILA JA TULEVAISUUS – TOIMENPIDEKUILUN ANALYYSI JA RATKAISUJA LUONTOKADON PYSÄYTTÄMISEKSI. Luontopaneelin yhteenveto ja suositukset luontopolitiikan suunnittelun ja päätöksenteon tueksi” (<https://luontopaneeli.fi/wp-content/uploads/2023/12/suomen-luontopaneelin-julkaisuja-4a-2023-suomen-luonnon-tila-ja-tulevaisuus-toimenpidekuilun-analyysi.pdf>)

Raportissa tarkastellaan kolmea eri toimenpidevaihtoehtoa: Ei lisätoimia, Sovitut lisätoimet ja Merkittäviä lisätoimia. Raportin mukaan ainoastaan merkittäviä lisätoimia -skenaario johti Suomen luontostrategian mukaiseen kehityskulkuun luontokadon pysäyttämiseksi ja luonnon tilan kääntämiseksi elpymisuralle.

Luontopaneelin keskeiset suositukset esitetään seuraavien otsikoiden alla:

- ☐ Toteutetaan pitkäjänteistä luontopolitiikkaa tavoitteiden saavuttamiseksi
- ☐ Vahvistetaan vaikuttavaksi todettuja toimia ja niiden resursseja
- ☐ Kasvatetaan suojeltujen alueiden pinta-alaa
- ☐ Parannetaan luonnon tilaa suojelualueiden ulkopuolella.

Ehdotetut vanhojen metsien tarkoituksellisesti järjettömän ahtaaksi määritetyt kriteerit ovat täysin vastakkaiset näille luontopaneelin toimenpide-ehdotuksille. Jos luontopaneelin esityksiä ei toteuteta, Suomen luonnon tila heikkenee entisestään. Luonnon tilan heikkenemisen lisäksi seurauksena on Suomen kansainvälisten sitoumusten sekä hallituksen ohjelman tavoitteiden toteuttamatta jääminen.

Johtopäätös

Edellä mainituilla perusteilla Suomen kommunistisen puolueen ympäristöryhmä vastustaa esitettyjä vanhojen metsien kriteerejä ja vaatii asian palauttamista uudelleen valmisteltavaksi.

Tapio Siirilä
SKP:n ympäristöryhmä